

Vandløb

Om træer ved åbne og rørlagte vandløb

LANGELAND
KOMMUNE

Hvad er et vandløb?

Vandløb i vandløbsloven omfatter alle vandløb, grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Hvem ejer vandløbene?

Alle vandløb ejes af bredejerne. En bredejer eller en lodsejer er en person, der ejer den jord, hvorpå et vandløb eller en strækning af et vandløb løber – uanset om vandløbet er åbent eller rørlagt.

Hvorfor er det godt med spredte træer langs vandløb?

Spredte træer langs vandløbet er med til at skabe gode variationer i vandløbene. Træer giver også skygge til vandløbet, så solen ikke kan opvarme vandet.

Det betyder for vandløbet:

- At vandet bliver koldere og dermed har et større indhold af ilt, fordi koldt vand kan indeholde mere ilt end varmt vand.
- At fisk og smådyr får bedre levevilkår, fordi iltindholdet i vandet er afgørende for hvilke smådyr og fisk, der kan leve i vandløbet. Jo mere ilt, jo flere arter af smådyr og fisk jo bedre mulighed har de for at overleve.

Det betyder også:

- At der ikke vokser så mange vandplanter – grøde – i træernes skygge, og at vedligeholdelsen dermed kan ned-sættes.
- At fiskene har bedre mulighed for at skjule sig i træernes skygge.
- At de vandløbsinsekter, som i voksenstadiet er flyvende, har noget at sidde på, når de hviler
- At nogle af træernes blomster giver nektar og pollen til flyvende insekter om foråret, og bær til fuglene om efter-året.

Rød-el og enkelte andre vandelskende træer vil, hvis de plantes nede på brinkerne, danne kraftig vækst af rødder langs brinken. Disse rød-der vil dels give en god brinksikring mod udskridninger og dels danne små huler, som vandløbets smådyr og fisk kan skjule sig i.

Principper for plantning af træer

Der er to hovedprincipper for plantning af træer langs vandløb:

1. Der skal være tale om danske løvfældende træarter, som forekommer i lokalområdet. Det er normalt rødæl, pil, hvidtjørn, vild æble, ask og lind.
2. Træerne må maksimalt dække 70 % af vandløbet dvs. at 30 % af vandløbsstrækningen skal være friholdt for træer.

Ved valg af træarter tages hensyn til den enkelte vandløbsstrækning og bredejerens ønsker.

Rød-øl vælges hyppigt, da det er et robust træ, der tåler beskæring, og kan tåle at stå i vand. Rød-øl stabiliserer brinkerne med sine rødder, og beskytter mod brinkerrosion. Træet skal helst stå nede på brinken, så det står tilstrækkeligt fugtigt.

Tjørn kan plantes både på brinkerne og i 2 meter bræmmen. Den skal helst ikke plantes under de steder, hvor vandstanden når op. Tjørn er et robust træ som har samme gode egenskaber i forhold til vandløbet som elletræer.

Pil vælges ikke, da de fleste pilearter danner pilekrat, som på et tidspunkt vil dække vandløbet, og derfor skal ryddes.

Poppel vælges normalt ikke, da der er tale om træer som bliver meget høje, flere arter har desuden lange rodudløber.

Regler for plantning af træer ved vandløb

Det kræver tilladelse fra kommunen at plante træer langs med vandløbene. Ved plantning af træer skal man være opmærksom på, at der skal være plads til, at der kan foretages maskinel vedligeholdelse og udlægges fyld m.m. på vandløbets bredder.

Plantning af træer ved rørlagte vandløb

Ingen må foretage beplantning så nær rørlagte strækninger af vandløb, at der kan være fare for, at rørledningen beskadiges eller tilstoppes.

Store træer kan forventes at danne et rodnet, som er dobbelt så omfangsrigt som bladkronen. Det betyder at der kan gå rødder i rørledninger langt fra træets stamme.

Alle træer og buske kan stikke rødder ind i rørledninger, især træer som pil, poppel og ask. Disse rødder kan udvikle et rodnet inde i rørledningen, så rørene til sidst kan blokeres fuldstændigt.

Den, der rørlægger vandløb eller etablerer dræn nær en eksisterende beplantning, er ansvarlig for at friholde rørledningerne for træerødder. Hvis træerne plantes af bredejereren, er bredejereren ansvarlig for at friholde rørledningen for rødder.

Hvis træer plantes på naboejendomme, er de grundejere, der planter træerne, ansvarlige for at hindre rødderne i at trænge ind i rørledningen.

Den, der planter træer så nær en rørledning, at rødderne går ind i rørledningen, er ansvarlig for skader på rørledningen

Hvem må plante træer ved de offentlige vandløb?

Vandløbsmyndigheden har lov til at plante træer langs offentlige vandløb som led i vandløbsvedligeholdelsen. Alle andre – også brederejere - skal have tilladelse fra vandløbsmyndigheden for lovligt at plante træer langs offentlige vandløb.

Inden der søges om tilladelse til at plante træer, skal du sikre dig, at der på din egen jord ikke er bestemmelser, som gør, at der ikke må plantes træer på bestemte strækninger af vandløbet. Det kan dreje sig om flere typer bestemmelser, hvoraf åbeskyttelseslinjen og andre beskyttelseslinjer efter naturbeskyttelsesloven er de hyppigste.

Ved plantning af træer skal der tages hensyn til arbejdsbælter, som mange steder er 8 meter brede.

Hvem ejer træerne og buskene langs vandløbene?

Alle træer og buske i og ved vandløbene ejes af bredejerne. Dette gælder uanset art og oprindelse og uanset om træerne og buskene er selvsåede eller plantede.

Hvordan plejes buske og træer ved offentlige vandløb?

Beskæring af træer og buske foretages af vandløbsmyndigheden, uanset om træerne og buskene er selvsåede eller plantede. Beskæring sker normalt i vinterhalvåret oktober-februar. Beskæringen vil blive udført af hensyn til vandafledningen. Der er således ikke tale om pleje af hensyn til udseende, efter særlige ønsker eller lignende.

De afskårne træer og buske trækkes op og lægges over vandløbenes øverste kant. Bredejerne er selv ansvarlig for at bortskaffe det afskårne materiale og for at sikre færdsel i arbejdsbæltet med maskiner.

Vandløbsmyndigheden varsler ikke bredejerne om, at et givent vandløb vil blive gennemgået med henblik på beskæring. Hvis du har et ønske om at bevare træer og buske ved dit vandløb, vil det være en god ide at drøfte det med vandløbsmyndigheden.

Bredejere kan også få tilladelse af vandløbsmyndigheden til at pleje og beskære træer og buske, hvor det vurderes at have en gavnlig effekt på vandløbets afstrømning og dets dyre- og planteliv. Der ses normalt positivt på ansøgninger om tilladelse til udtynding af specielt pilebuske, der ofte breder sig meget hurtigt.

Træer og buske som er væltet ned over vandløbet

Hvis træer vælter ud over vandløbet, vil vandløbsmyndigheden beskære de dele af træerne, som kan være til gene for vandføring.

Træer og buske som beskadiges

Bredejere kan gøres erstatningsansvarlig for skader på eksisterende og nyplantede træer og buske indenfor vandløbenes brinker og 2 me-

ter bræmmer. En del træer og buske er påbudt bevaret gennem vandløbsregulativerne. Hvis disse træer og buske beskadiges, kan der blive tale om politianmeldelse. Skader omfatter nedskæring, fældning, påkørsel, afbrænding, sprøjtning og lignende ødelæggelser.

Træer og buske i arbejdsbæltet

Bredejerne skal fjerne afskårne træer og buske fra arbejdsbælterne og hermed også fra 2 meter bræmmerne, så åmændene kan køre i arbejdsbæltet. Det skal ske hurtigst muligt, så adgangen til vandløbet sikres. Vandløbsmyndigheden kan pålægge bredejerne at udføre den fornødne beskæring i arbejdsbæltet. Efterkommes påbuddet ikke, kan vandløbsmyndigheden udføre en beskæring på bredejernes regning.

Træer og buske uden for arbejdsbælte

Træer og buske uden for arbejdsbæltet vedligeholdes af matriklens ejer. Vælter et træ ind i arbejdsbæltet, skal bredejeren fjerne den del, der ligger i arbejdsbæltet. Træer uden for bæltet beskæres i det omfang, deres grene hænger ind over arbejdsbæltet.

Hvilke love handler om træer ved vandløb?

Vandløbsloven. Lovgivningen kan findes på biblioteket eller på www.retsinformation.dk

Yderligere oplysninger

Langeland Kommune

Infrastruktur

Fredensvej 1

5900 Rudkøbing

Telefon 63 51 60 00

www.langelandkommune.dk